

Steen

Dat het Mauritshuis in maart goede sier maakt met onze Jan Steen is terecht. Hij verdient het, een grote overzichtstentoonstelling van zijn werk. Jan Steen is per slot van rekening een van de grote Hollandse Meesters uit de Gouden Eeuw. Die man moet je in ere houden. Dat hebben ze goed gezien daar in Den Haag.

Schotland dat schildert, En het Mauritshuis zelf, dat kan bogen op een van de mooiste collecties ter wereld van Hollandse Meesters, heeft maar liefst vijftien schilderijen van Jan Steen in die prachtverzameling zitten. Niemand heeft er meer dan het Haagse museum. Dat zegt toch voldoende over de kwaliteiten van de man.

Misschien komt het door de keuze van zijn onderwerpen. Dat zijn vaak volkse, amusante en ondeugende dingen. Recht uit het Leidse leven gegrepen. Bij Steen geen serene ogende meisjes met parelkettingen, hooge geleerde chirurgijnen of andere notabelen met hoog gesteven kraag.

Een straatnaam kon er niet vanaf. Rembrandt heeft een straat in Leiden, Jan van Goyen heeft een kade in de stad en de fijnschilders delen een buurtje bij de Haarlemmerdijk. Jan Steen heeft niets. Ja, in Amsterdam. Daar zijn zelfs twee straten naar hem genoemd: de 1ste Jan Steenstraat en de 2de Jan Steenstraat.

Vraag ook maar eens aan willekeurige wie, welke de belangrijkste Hollandse schilders uit de Gouden Eeuw zijn. Je krijgt dan geheld de namen te horen van Rembrandt, Vermeer, Frans Hals en Rubens.

U denkt nu - en de Steenstraat hier dan? Die is er, ja. Die is alleen niet naar de schilder genoemd. Dat heeft alles te maken met het plaveisel. Je zou zeggen Jan ervoor en klaar is Kees. Maar zo simpel werkt het natuurlijk niet. Dat hebben ze van gemeentewege al eens eerder geprobeerd en dat stuitte toen op geschiedvervalsing.

Maar dat is lang geleden. Misschien zijn de tijden op dit terrein onderhand ten goede gekeerd. Wie weet is er in de gemeenteraad nu wel een meerderheid te vinden die vindt dat een wereldberoemde zoon als Jan Steen in zijn eigen stad een straat hoort te hebben die naar hem is vernoemd. Want op de keper beschouwd - het is natuurlijk een gotspe dat er in Leiden niet een Jan Steenstraat is. Daar moet zo snel mogelijk wat aan gedaan worden.

AD VAN KAAM

Reageren: a.van.kaam@hdcmedia.nl

Beste documentaires in Alphen

DOOR THEO DE WITH ALPHEN AAN DEN RIJN - De beste films van het International Documentary Filmfestival Amsterdam (IDFA) gaan elk jaar op reis. Ze zijn morgen te zien in het Alphen Parkfilmhuis. Zo'n dertig filmtheaters in Nederland doen mee aan IDFA on Tour. Leiden is nog een witte vlek. In Alphen aan den Rijn zijn de vijf beste documentaires wel te bekijken.

Het programma begint morgen om 16.00 uur. Begonnen wordt met de Scandinavische film 'Into eternity'. Daarin wordt een beeld geschetst van een ondergronds depot voor nucleair materiaal in Finland. Om 17.15 uur draait 'Maria's way'. Deze documentaire portretteert een oude dame met een kraampje langs de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela.

'Autumn gold' om 18.15 uur toont vijf hoogbejaarde atleten die zich opmaken voor belangrijke kampioenschappen. 'People I could have been and maybe am' om 20.15 uur is op de mobiele telefoon geschoten documentaire. Het minifestival sluit om 21.45 uur af met 'Curaçao' over de Hollandse gemeenschap op dit eiland. Meer informatie: www.idfa.nl en www.parkfilmhuis.nl

Benefiet met DJ Theo

KATWIJK - Het Katwijkse jongerencentrum Scum vormt zaterdag 26 februari het decor voor het benefietconcert 'Obrigado'. De opbrengst van de benefiet gaat naar een opvanghuis in Brazilië voor jongeren, die verslaafd zijn aan crack. Jacqueline de Best, oud-vrijwilliger van Scum, reist in de loop van dit jaar naar Brazilië om de straatkinderen te helpen.

Er wordt opgetreden door de Katwijkse coverband Support Act en de formatie Bottles 'n Bones. Verder staat DJ Theo achter de draaitafel. Hij was tien jaar geleden verantwoordelijk voor de legendarische discofeesten in Scum. De benefiet begint om 20.00 uur en de entree is 5 euro. Meer informatie: www.scumkatwijk.nl

Kunstwerk van Arjenne Fakkell.

Dagelijkse taferelen in Vooraf en Toe

Bij het Leidse eet- en drinklokaal Vooraf en Toe aan de Botermarkt hangt altijd kunst aan de muur. Tot 28 maart worden de wanden verfraaid met houtsneden en objecten van de Leidse kunstenaar Arjenne Fakkell. In haar werk speelt het dagelijkse leven een grote rol. Ze vereenvoudigt vormen en kiest vaak voor zwart-wit. Het eindresultaat is simpel, stripachtig en suggestief.

Het Internationaal Danstheater is vanavond om 20.15 uur te gast in het Noordwijkse theater De Muze. Veel dansers legden een lange weg af voordat ze bij dit gezelschap terecht kwamen. In de voorstelling 'Oorsprong' vertellen ze over de universele betekenissen van dans en muziek. Er zijn nog enkele kaarten beschikbaar.

In het LAKtheater in Leiden staan vanavond twee vrouwen uit de negentiende eeuw centraal. De arts Aletta Jacobs en zangeres Anna Witsen hebben op het eerste gezicht niets gemeen. Het gezelschap THIM heeft er de 'De passie van Anna' van gemaakt. De voorstelling begint om 20.30 uur.

Holland Symfonia viert het tweehonderdste geboortjaar van Robert Schuman. Het orkest heeft een programma volledig gewijd aan deze componist. Het Schumann Gala is vanavond om 20.15 uur bij te wonen in de Stadsgehoorzaal van Leiden.

In het Alphense muziekhuis Het Kasteel is vanavond de eerste editie van NL Hiphop Nights. Met Boef & De Geloeerde Aap + Overdosis. Aanvang 20.00 uur.

De plaatselijke blueshielden van Texas Shot spelen vanavond vanaf 21.30 uur in jongerencentrum Fascinus in Sassenheim. Blues, pop en covers. In Q-Bus aan de Uiterste-gracht in Leiden speelt vanavond Dolorean uit Portland, Oregon. Samen met Ben Weaver. Aanvang 21.00 uur.

Zoetermeerse fotograaf debuteert met architectuurfoto's in Leiden

Fascinatie voor gebouwen

DOOR THEO DE WITH LEIDEN - Na meer dan dertig jaar in de ICT te hebben gewerkt, heeft Jan Visser zich op de fotografie gestort. Zijn eerste expositie heeft hij in Leiden.

De Zoetermeerse fotograaf moest wel worden overgehaald om een serie foto's aan het publiek te tonen. Voor zijn gevoel was hij er nog niet klaar voor. Het enthousiasme van styliste Hetty Krijnen trok hem over de streep. Dankzij haar hangen zijn architectuurfoto's nu te kijk in gebouw Nieuwe Energie in Leiden.

Jan Visser maakt twee soorten foto's: architectuur en meer kunstzinnige fotografie. In Nieuwe Energie - een voormalige textiel fabriek die nu onderdak biedt aan woningcorporatie Portaal, de daklozenopvang en communicatiebedrijven - toont hij zestien van zijn architectuurfoto's. „Ik ben een beta-man”, verklaart Visser zelf zijn voorliefde voor architectuur. „Ik ben gefascineerd door het lijnenspel van gebouwen. Na het zien van de tentoonstelling over Theo van Doesburg en De Stijl in Stedelijk Museum De Lakenhal raakte ik nog meer geïnteresseerd in lijnen, randen en patronen.”

Daarbij zoekt de Zoetermeerder naar standpunten en invalshoeken, die de kijker soms op het verkeerde been zetten. Je denkt bijvoorbeeld naar een rijtje grafstenen te kijken, maar dat blijken uitstulpingen van een gebouw te zijn. Vooral kantoorpanden trekken zijn aandacht, omdat die vaker een gewaagde architectuur hebben. Hij fotografeerde onder meer op de Kop van Zuid in Rotterdam, in Papendorp bij Utrecht en op IJburg in Amsterdam.

In Leiden trok de woontoren bij Albert Heijn XL op het Be-

De Mandelabrug in Zoetermeer.

FOTO JAN VISSER

vrijdingsplein zijn aandacht. In zijn eigen woonplaats werd hij getroffen door de schoonheid van de Mandelabrug, een loopbrug over de snelweg A12. De rondingen en de lichtval doen denken aan een kathedraal of een negentiende-eeuwse passagie. De prullenbakken en de rode leuning maken duidelijk dat het toch echt om een

bouwwerk uit deze eeuw gaat. „Ik heb er geen diepere gedachten bij”, vertelt Jan Visser. „Ik wil gewoon een mooie plaat maken. Een gebouw in zijn totaliteit fotograferen levert meestal niet de spannendste foto op.”

De Leiderdorpse styliste Hetty Krijnen vindt de fotograaf te bescheiden. „Ik vind dat zijn

foto's een groot publiek verdienen. Nieuwe Energie is een markant gebouw met een industrieel karakter. Daarom heb ik aangeklopt voor een tentoonstelling. De foto's komen hier prima tot hun recht.” Tijdens een Ronald McDonald-ontbijt is de expositie officieel geopend. De titels van de foto's zijn meestal in het Engels. „Ze ver-

wijzen naar duisternis of oneindigheid”, zegt Visser. „Ik ontleent ze vaak aan metalsongs, een muziekgenre waar ik dol op ben. Mijn eerste LP was destijds van Black Sabbath.”

'Rhythm & Structure Embraced', architectuurfoto's van Jan Visser, 1/11 maart, Nieuwe Energie, Derde Binnenvestgracht, Leiden, meer informatie: www.elwenn.nl

Bestemming: Hollywood

Herman Witkam tinnert aan de weg als componist van filmmuziek.

FOTO HIELCO KUIPERS

een hele grote meneer. Mijn favoriet? Dat is toch wel Howard Shore, die films als 'The Silence of the Lambs' en 'The Lord of the Rings' heeft gedaan. En Bernard Herrmann mag dan al veertig jaar dood zijn, zijn muziek is nog springlevend. De douchescène uit Hitchcock's 'Psycho', waarvoor hij alleen snaarinstrumenten gebruikte, is legendarisch.”

Witkam beseft, hij heeft nog een lange weg te gaan om in één adem met zijn grote voorbeelden genoemd te worden. Toch is hij hard op weg om zijn naam in het wereldje te vestigen. Zo zal hij te 'zien' zijn in de afdeling van een dit jaar uit te komen Hollywood-

productie, die in dezelfde studio als 'Avatar' wordt opgenomen. „Met tien miljoen dollar is het budget een schijntje daarvan, al is dat voor een onafhankelijke productie best veel. Wat voor film het is? Een beetje een dramafilm in de categorie Woody Allen meets Quentin Tarantino. Meer kan ik er nog niet over kwijt.”

Het geeft nog maar eens aan dat Witkam steeds dichterbij het vuur zit. „Over vijf jaar? Dan hoop ik heen en weer te pendelen tussen hier en LA. Want dat is en blijft uiteindelijk de place to be. Ik ben er al een paar keer geweest en krijg er binnenkort ook een agent.” Zelf krijgt hij niet altijd de

credits voor zijn werk. „Ik speel meer dan vijftig instrumenten. Blazers, percussie, snaren. Van een Slowaakse fujara tot een Japanse shakuhachi. Die liggen allemaal in mijn studio. Daarmee maak ik samples die je via een online database gratis kunt downloaden. Daar wordt veel gebruik van gemaakt. Zo wil het voorkomen dat ik tv kijk en een bekend geluid voorbij hoor komen. Dat had ik bijvoorbeeld bij het horen van de soundtrack van 'Rome', een populaire serie over de Romeinse tijd op SBS6. 'Hé, dat stukje is van mij', beseft ik ineens.”

ROBERT TORET

Improvisatiecabaret vult gat

DOOR WIJNAND ZEILSTRA LEIDEN - De lege woensdag in de week van het Leids Cabaret Festival werd eergisteren improviserend opgevuld.

Filmmelodieën raden: wie de muziek herkent, mag opstaan en de titel roepen. Echt moeilijk wordt het daarbij niet - de lol staat voorop. De linkerhelft van de zaal strijdt tegen de rechterhelft van de Leidse Schouwburg. Over en weer worden punten gescoord, het publiek doet graag mee. Niemand blijft de puntentelling echt bij te houden. Er wordt maar wat geroepen. Dat maakt niet uit. Het quizje dient slechts als opwarmertje voor het echte werk. En dat echte werk bestaat uit het improviseren op combinaties van film en cabaret.

LCF meets LFF, oftewel het Leids Cabaret Festival en het Leids Film Festival trekken voor één avond samen op. Op Sterk Water, de ImproCabaretgroep, neemt daarbij het voortouw. Duur aangekondigd: film als niet zomaar film, maar als driedimensionale theaterbeleving. De praktijk blijkt iets minder chique uit te pakken: het zijn filmische sketches, waaraan

elementair improvisatiewerk ten grondslag ligt. Zo worden er tijdens een mini-interview enkele vragen gesteld aan iemand in de zaal. Vervolgens verwerkt de groep dat in een soort van trailer of musicalfilm. Hoofdbestanddeel is grof effectbejag: veel amateuristische overdrijving zonder enig voorbehoud.

Het kleurt de avond die waarschijnlijk eerder als feestje dan als voorstelling dient te worden opgevat. Hoewel, hoewel ... feestje? Op Sterk Water staat ook nog als reguliere voorstelling in de schouwburg aangekondigd op 4 maart. Dus misschien dien je het toch serieuzer te nemen? In elk geval is het nu bedoeld als de vulling van de

woensdag in de week van het jaarlijkse cabaretfestival. Jarenlang was er immers een soort gapend gat tussen de voorronden van maandag en dinsdag en de halve finale op donderdag. Wil je de festivalsfeer beter vasthouden, dan moet de gat eigenlijk gedicht worden. Voor de tweede keer op rij mag 'rauw improvisatiewerk' tegenwicht bieden aan al dat aanstormend cabaretalent dat in de afgelopen jaren vrijwel altijd gelikte, strak geregisseerde optredens laat zien. Het betekent in zekere zin ook een beetje terug naar de beginjaren van het festival, toen er nog wel eens echt amateurwerk te zien viel.

Om de band met het festival te benadrukken is er een gastoptreden van Jeroen Leenders, de winnaar van de festivaleditie van vorig jaar. Hij schijnt zich thuis te voelen bij dit gezelschap en stort zich onder meer op de rol van echtgenote van de docent anatomic, die liever in Amsterdam dan in Leiden woont. Ook deze scène is ontleend aan een gesprek, waarvan het publiek even tevoren getuige is geweest. Er wordt gelachen, waarmee aan de opdracht is voldaan.

Gezocht: zangers en acteurs

REGIO - Koren, operetteverenigingen, toneelgezelschappen. Allemaal zijn ze op zoek naar versterking.

De Noordwijkse operettevereniging Mozaïek gaat in november de musical 'De Jantjes' op de planken brengen. Ze is vooral nog op zoek naar jongemannen voor de vier hoofdrollen. Ook nieuwe hoofdrollen zijn welkom. Belangstellenden kunnen reageren via h.tijd-

man@tiscali.nl of tel. 0252-210388.

Het Leids Kamoroor is dringend op zoek naar een tenor, alt en lage bas. Het koor bestaat uit circa 25 mensen en repeteert op dinsdagavond. Meer informatie via info@leids-kamorkoor.nl of tel. 071-5142695.

Productiehuis Alphen (PA) speelt in december een reeks kerstvoorstellingen in het Park-

theater. Acteurs, zangers en dansers kunnen zich aanmelden via www.stichtingpa.nl of info@stichtingpa.nl. De audities zijn in maart.

Collegium Voci begint in Alphen aan den Rijn een zanggroep voor vier- en vijfjarigen. Spelenderwijs leren kinderen hun stem te gebruiken. Op www.collegiumvoci.nl is meer informatie te vinden. Er wordt op dinsdagmiddag gerepeteerd.

In de Leidse regio is de belangstelling voor kunstbeoefening groot. Heilig Vuur volgt regiogenoten die zingen, dansen, musiceren, fotograferen of op andere wijze actief zijn. Van- dag: componist Herman Witkam uit Leiden.

Hij is pas 25, maar zijn werk is al wereldwijd te horen. In een film over het Amsterdamse stadsdeel De Baarsjes, de voorstelling van het sloophtheater WIJK in Leiden-Noord, maar ook in de musical 'Soldaat van Oranje', een chipsreclame in Dubai, diverse computergames en binnenkort zelfs in een miljoenenproductie uit Hollywood. De ster van de Leidse componist en sounddesigner Herman Witkam rijst snel.

Dat hij in de muziekindustrie is beland, is niet meer dan vanzelfsprekend. Hij weet niet beter. Muziek is hem met de paplepel. Zijn vader, Maarten Witkam, is als gezicht van Muziekcentrum Leiden-Noord een bekende Leidenaar. „Ik geef daar nog steeds één dag in de week als vrijwilliger les.”

Voor zo lang dat nog gaat dan. Witkam, die een eigen studio in Hoofddorp heeft, tinnert namelijk hard aan de weg. Zijn indrukwekkende cv liegt er niet om. Daarop prijken de titels van tientallen films, series, tv-programma's, reclames, computergames en theatervoorstellingen waaraan

hij heeft meegewerkt. Maar wat is het nou eigenlijk precies dat Witkam doet? „Het componeren van muziek spreekt voor zich. En sounddesign is de creatie van alle niet gecomponeerde geluidselementen. Of soms het manipuleren van audio-elementen om een bepaald gewenst effect te bereiken. Voetstappen die steeds dichterbij komen in een horrorfilm. Een schietscene met dikke gunshots eronder. Muziek en geluid kunnen een film dragen, dramatisch gezien. Het zijn manieren om beeld te versterken. In Nederland wordt er een beetje makkelijk over gedacht, is het een ondergeschoven kindje.”

„Hier gaat het om het script, het acteerwerk, de montage en misschien het camerawerk. In Amerika ligt dat anders. Daar is veel meer waardering. De Oscar voor beste filmmuziek is niet voor die van beste acteur. En iemand als Hans Zimmer - een Duitse sounddesigner en filmcomponist, bekend van onder meer 'The Lion King', 'Gladiator' en 'The Pirates of the Carribean' - is daar gewoon